ଅଭିନବ ଅଗ୍ରୱାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ବନାମ

ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ଫେବୃଆରୀ 8, 2001

[ଏସ୍. ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ ଏବଂ କେ. ଜି. ବାଲକ୍ରିଷ୍ଣନ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଶିକ୍ଷା -- ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା --

ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଡାକ୍ତରୀ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ-- ନାମଲେଖା-- ମାନଦଣ୍ଡ-- ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ପସନ୍ଦ-- ବୈଧତା-- ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର -- ସର୍ବଭାରତୀୟ ସ୍ତରରେ 25 ପ୍ରତିଶତ ଆସନ ପୂରଣ କରାଯାଏ, ଯେଉଁଥିରେ ଦେଶର ଯେକୌଣସି ସ୍ଥାନରୁ ଯେକୌଣସି ଛାତ୍ର ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରିପାରିବେ ଏବଂ ମନୋନୀତ ହୋଇପାରିବେ-- ଅବଶିଷ୍ଟ 75 ପ୍ରତିଶତ ଆସନ ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ -- ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ଭାଗରେ ଅବସ୍ଥିତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଗୁଡ଼ିକରୁ ଏମବିବିଏସ୍ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିଥିବା ଦିଲ୍ଲୀର ଆବେଦନକାରୀ-- 75 ପ୍ରତିଶତ ରାଜ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଅଂଶ ଅଧୀନରେ ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଡାକ୍ତରୀ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖା ପାଇଁ ଆବେଦନ ଆହ୍ୱାନ କରଯାଇଥିଲା -- ଅସ୍ୱୀକାର-- ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ 15 ପ୍ରତିଶତ ସର୍ବଭାରତୀୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଅଂଶ ଅଧୀନରେ ନିଜ ରାଜ୍ୟ ବାହାରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିଲେ-- ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ -- ନାମଲେଖା ନିୟମ ସ୍ଥାନୀୟ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ର ପରିସରକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି -- ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲା ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ କରାଯାଉଥିବା ଚୟନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ବାଧା ଦେବା କିମ୍ବା ନାମଲେଖା ନିୟମରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ କିମ୍ବା ଉପଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ-- ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଡାକ୍ତରୀ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସମାନତା -- ଦକ୍ଷତା -- ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି, ଅନେକ ଜଟିଳତା ସହିତ ଜଡ଼ିତ -- ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ ଚୟନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରାଯାଇନାହିଁ ।

ଦିଲ୍ଲୀରୁ ଆସିଥିବା ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ଭାଗରେ ଅବସ୍ଥିତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଏମବିବିଏସ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ସମାପ୍ତ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ 75 ପ୍ରତିଶତ ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ସଂରକ୍ଷିତ ଆସନ ଅଧୀନରେ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଡାକ୍ତରୀ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖାଇବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ତେବେ, ସେମାନେ 75% ସଂରକ୍ଷିତ ରାଜ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଅଂଶରେ ନାମଲେଖା ପାଇଁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି ବୋଲି ଧରାଯାଇଥିଲା, କାରଣ ସେମାନେ 15% ଅଖିଳ ଭାରତୀୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଅଂଶ ଅଧୀନରେ ନିଜ ରାଜ୍ୟ ବାହାରେ ପାଠ ପଢ଼ିଥିଲେ । ଏହିପରି, ସେମାନେ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖା ପାଇଁ ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଆୟୋଜିତ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷାରେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରିବାର ସୁଯୋଗରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ । ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ସେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ମାନଦଣ୍ଡ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଏମବିବିଏସ୍ ରେ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିଥିବା ଏବଂ ନିଜ ରାଜ୍ୟରୁ ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟକୁ ଚାଲିଯାଇଥିବା ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରୁଛି; ପ୍ରବାସୀ ରାଜ୍ୟରେ ଆବାସିକ ଆବଶ୍ୟକତା କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ କିମ୍ବା କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ କିମ୍ବା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ସଂସ୍ଥାଗତ ପସନ୍ଦ ଆଧାରରେ ସଂରକ୍ଷଣ କାରଣରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ମାନଦଣ୍ଡ ହେତୁ ନାମଲେଖା ପାଇଁ ବାରଣ କରାଯାଇଥିବାରୁ ଏହିପରି ଛାତ୍ରମାନେ ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କ ବୃତ୍ତିରେ ଅଗ୍ରଗତି ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ପାଇ ନାହାଁନ୍ତି; ଆବେଦନକାରୀ ସହପାଠୀ ଥିବା ଛାତ୍ରମାନେ ସେମାନଙ୍କ ରାଜ୍ୟରେ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ; ସମ୍ପୃକ୍ତ ଗୃହ ରାଜ୍ୟ କିନ୍ତୁ ନିଜ ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷାରେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରିବାର ସୁଯୋଗରୁ ବଞ୍ଚିତ କରାଯାଉଥିଲା; ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ସର୍ବଭାରତୀୟ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷା ଆଧାରରେ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପରେ ସେମାନେ ଏମବିବିଏସ୍ ରେ ନାମଲେଖାଇଥିଲେ, ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷାରେ ଭାଗ ନେବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ **14** ଅନୁଯାୟୀ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥିବା ମୌଳିକ ଅଧିକାରର ଘୋର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ଥିଲା; ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଡାକ୍ତରୀ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖା ପାଇଁ **75%** ରାଜ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଅଂଶ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଦଣ୍ଡ କୌଣସି ଏକରୂପତା ହାସଲ କରିନଥିଲା; ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ଅଧ୍ୟୟନ ଜାରି ରଖିଥିବା ଛାତ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିବା ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସନ୍ତୁଳନ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁମାନେ ଭେଦଭାବର ଶିକାର ହୋଇଥିଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜ ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ, ଯେଉଁଠାରେ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଅଧ୍ୟୟନ ଜାରି ରଖିବା ପାଇଁ ନିୟମ ଥିଲା **।**

ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ତରଫରୁ, **25%** ଆସନ ସର୍ବଭାରତୀୟ ଆଧାରରେ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଦେଶର ଯେକୌଣସି ସ୍ଥାନରୁ ଯେକୌଣସି ଛାତ୍ର ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରିବାକୁ ଏବଂ ମନୋନୀତ ହେବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲେ, କେବଳ ଅବଶିଷ୍ଟ **75%** ଆସନ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖାଯାଇଥିଲା, ଯେପରି ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବରୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଥିବା କେତେକ ମାମଲାରେ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ; ଆବେଦନକାରୀମାନେ **15%** ସର୍ବଭାରତୀୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଅଂଶ ଅଧୀନରେ ନିଜ ଗୃହ ରାଜ୍ୟ ବାହାରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିବାରୁ, ସେମାନେ ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର **75%** ଆସନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନାମଲେଖାଇବା ପାଇଁ ଦାବି କରିବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହନ୍ତି; ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଯେଉଁ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକରେ ସେମାନଙ୍କର ଏମ.ବି.ବି.ଏସ. ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ସମାପ୍ତ କରିଛନ୍ତି, ସେଠାରେ ନାମଲେଖା, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ମହାନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ପରିଚାଳିତ ହେଉଥିବା ସର୍ବଭାରତୀୟ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷା ମାଧ୍ୟମରେ ହୋଇନଥିଲା **।**

ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ: **1.** ଯେତେବେଳେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ ନାମଲେଖା ନିୟମ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଛି ଏବଂ ସେହି ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡିକ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ **14** ର ପରିସର ତଥା ସ୍ଥାନୀୟ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ

ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି, ସେତେବେଳେ ସେହି ଯୋଜନାରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ଅନୁମତିଯୋଗ୍ୟ ଉଚିତ୍ ବା ନୁହେଁ । ଭେଷଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉପଯୁକ୍ତ ମାନଦଣ୍ଡ ଗ୍ରହଣ କରି ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜ୍ୟ/ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଉଚିତ ହେବ । ତେବେ, ସମସ୍ତ ଭେଷଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଡାକ୍ତରୀ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମାନତା ଆଣିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଅନେକ ଜଟିଳତା ସହିତ ଜଡ଼ିତ । ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଘୋଷିତ ଆଇନ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲା ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ଚୟନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ବିନୀତ ସିଂହ, **[2000] 7 ଏସସିସି 262, ମାମଲାରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିଲା ।**

ଡକ୍ଟର ପରାଗ ଗୁପ୍ତା ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, **[2000] 5 ଏସସିସି 684, ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ।**

ଡ. ପ୍ରଦୀପ ଜୈନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ, **[1984] 3 ଏସସିଆର 942**; *ଡ. ଜଗଦୀଶ ସରନ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ,* **[1980] 2 ଏସସିସି 768;** *ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଡ. ଅଶୋକ କୁମାର ଗୁପ୍ତା,* **[1989] 1 ଏସସିସି 93;** *ଅନନ୍ତ ମଦନ ବନାମ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ,* **[1995] 2 ଏସସିସି 135**; *ଡ. ଦୀନେଶ କୁମାର ବନାମ ମୋତିଲାଲ ନେହେରୁ ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜ,* **[1986] 3 ଏସସିସି 727** ଏବଂ *ସଞ୍ଜୟ ଅହଲୱାଟ ବନାମ ମହର୍ଷି ଦୟାନନ୍ଦ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ,* **[1995] 2 ଏସସିସି 762, ମାମଲାକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**

ମୂଳ ଦେୱାନୀ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର: ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 5/2001

(ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ)

ସହିତ

ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 13/2001, ଏସଏଲପି (C) ସଂଖ୍ୟା 104/2001, ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 38/2001 ଏବଂ ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 50/2001

ଯୋଗେଶ୍ୱର ପ୍ରସାଦ, ଏସ୍. ବାଲକ୍ରିଷ୍ଣନ, ପି. ପି. ରାଓ, ଦୀନେଶ ଦ୍ୱିବେଦୀ, ଅନିସ୍ ସୋହରାୱାର୍ଦୀ, ସନ୍ଦୀପ ଗର୍ଗ, ଏସ୍. ମେହଦି ଇମାମ, ଏମ୍. ସି. ଧିଙ୍ଗ୍ରା, ସୁଶ୍ରୀ ରଚନା ଗୁପ୍ତା, ଏମ୍. କେ. ଡି. ନମ୍ବୁଦିରୀ, ସୁବ୍ରମଣ୍ୟମ ପ୍ରସାଦ, ଶ୍ରୀ ନାରାୟଣ ଝା, ଅଶୋକ କେ. ଶ୍ରୀବାସ୍ତବ, ଏ. ମାରିୟାରପୁଥମ, ସୁଶ୍ରୀ ଅରୁଣା ମାଥୁର, ଅନୁରାଗ ଡି. ମାଥୁର, ଅଜୟ କେ. ଅଗ୍ରୱାଲ, ସଞ୍ଜୟ ଆର. ହେଗଡେ ଏବଂ ସତ୍ୟ ମିତ୍ର ଉପସ୍ଥିତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାବୁଙ୍କ ଦ୍ୱାରା । ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଦିଲ୍ଲୀର ବୋଲି ଦାବି କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ଭାଗରେ ଅବସ୍ଥିତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଏମବିବିଏସ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ସମାପ୍ତ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଯେଉଁ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଅବସ୍ଥିତ, ସେହି ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ପୃକ୍ତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆୟୋଜିତ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷାରେ କିମ୍ବା ସେହି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷାରେ ସେମାନେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛନ୍ତି; ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସହପାଠୀମାନେ ଯେଉଁମାନେ ଦିଲ୍ଲୀରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିଲେ ଏବଂ କୌଣସି ନା କୌଣସି ଭେଷଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ମଧ୍ୟ ଡାକ୍ତରୀ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଅଧ୍ୟୟନ ଜାରି ରଖିଥିଲେ, ସେମାନେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ଲାଭବାନ ହେବେ, କାରଣ ସେମାନଙ୍କୁ ସଂସ୍ଥାଗତ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରି ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଡାକ୍ତରୀ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖା ପାଇଁ ବିଚାର କରାଯାଉଛି । ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ନାମଲେଖା ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଛି:-

"ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଡିଗ୍ରୀ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକତା: (A)

1. ପ୍ରାର୍ଥୀ, ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ 31.3.2001 ରେ କିମ୍ବା ତା 'ପୂର୍ବରୁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଏମ.ବି.ବି.ଏସ. ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପରେ ଏକ ବର୍ଷର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଆବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣକୁ ସନ୍ତୋଷଜନକ ଭାବରେ ସମାପ୍ତ କରିଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଆୟୁର୍ବିଜ୍ଞାନ ପରିଷଦ/ଭାରତୀୟ ଆୟୁର୍ବିଜ୍ଞାନ ପରିଷଦ ସହିତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପଞ୍ଜୀକରଣ ହୋଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

2. ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଏମବିବିଏସ୍ ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ମହାନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 15 ପ୍ରତିଶତ ସର୍ବଭାରତୀୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଅଂଶ ଅଧୀନରେ ଆବଣ୍ଟିତ ହୋଇଥିବା ପ୍ରାର୍ଥୀ ମଧ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟ ହେବେ ଯଦି ସେ ଜାତୀୟ ରାଜଧାନୀ ଅଞ୍ଚଳ ଦିଲ୍ଲୀର ସ୍ଥାୟୀ ବାସିନ୍ଦା ଅଟନ୍ତି, (ଡ. ପରାଗ ଗୁପ୍ତାଙ୍କ ମାମଲାରେ ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ପ୍ରାବଧାନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହା ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆଦେଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ) ଏବଂ ଯଦି ସେ ମଧ୍ୟ ନିମ୍ନଲିଖିତ ତିନୋଟି ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ କରନ୍ତି:-

(i) ସେ ଜାତୀୟ ରାଜଧାନୀ ଅଞ୍ଚଳ ଦିଲ୍ଲୀରୁ 10 + 2 ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛନ୍ତି ।

(ii) ସେ ଜାତୀୟ ରାଜଧାନୀ ଅଞ୍ଚଳ ଦିଲ୍ଲୀର ଜଣେ ସ୍ଥାୟୀ ବାସିନ୍ଦା ଅଟନ୍ତି ।

(iii) ସେ ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଏମବିବିଏସ ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛନ୍ତି, ଯଦି ସେ ଜାତୀୟ ରାଜଧାନୀ ଅଞ୍ଚଳର ସ୍ଥାୟୀ ବାସିନ୍ଦା ତେବେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ମହାନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 15% ସର୍ବଭାରତୀୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଅଂଶ ଅଧୀନରେ ଏହାକୁ ଆବଣ୍ଟିତ କରାଯାଇଛି ।

ଟିପ୍ପଣୀ :(i) ଜଣେ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଜାତୀୟ ରାଜଧାନୀ ଅଞ୍ଚଳ ଦିଲ୍ଲୀରେ ତାଙ୍କର ସ୍ଥାୟୀ ବାସସ୍ଥାନ ପ୍ରମାଣ କରିବା ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଦସ୍ତାବିଜ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସି ଗୋଟିଏ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ:

(a) ରାସନ କାର୍ଡ (b) ଭୋଟର ପରିଚୟ ପତ୍ର

(c) ପାସପୋର୍ଟ (d) ଡ୍ରାଇଭିଂ ଲାଇସେନ୍ସ

(ii) ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା (i) ଏବଂ (iii) ପାଇଁ ଦସ୍ତାବିଜ ଭିତ୍ତିକ ପ୍ରମାଣ ଦାଖଲ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶରେ ମଧ୍ୟ ସମାନ ନିୟମ ରହିଛି ଏବଂ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶରୁ ଆସିଥିବା କେତେକ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତି ସମାନ ଅଟେ ।

ଡକ୍ଟର ପରାଗ ଗୁପ୍ତା ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [2000] 5 ଏସସିସି 684 ମାମଲାରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପରେ, ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟ ସଂରକ୍ଷଣର ବିଭିନ୍ନ ମାନଦଣ୍ଡ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ଯାହାକୁ ନିମ୍ନମତେ ସାରଣୀଭୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ:-

1. ଦିଲ୍ଲୀ	ସଂସ୍ଥାଗତ	ଆବାସ (15%)
2. ଗୁଜରାଟ	ସଂସ୍ଥାଗତ	
3. ମହାରାଷ୍ଟ୍ର	ସଂସ୍ଥାଗତ	
4. ୟୁ. ପି.	ସଂସ୍ଥାଗତ	ଆବାସ (15%)
5. ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ	ସଂସ୍ଥାଗତ	
6. ଆସାମ		ଆବାସ
7. ଗୋଆ		ଆବାସ
8. କର୍ଣ୍ଣାଟକ		ଆବାସ
9. ତାମିଲନାଡୁ ବାସସ୍ଥାନ		
10. ହରିୟାଣା	ସଂସ୍ଥାଗତ କିମ୍ବା	ଆବାସ
11. ଏଚ.ପି.	ସଂସ୍ଥାଗତ କିମ୍ବା	ଆବାସ
12. କେରଳ	ସଂସ୍ଥାଗତ କିମ୍ବା	ଆବାସ
13. ଏମ୍. ପି.	ସଂସ୍ଥାଗତ କିମ୍ବା	ଆବାସ
14. ଓଡ଼ିଶା	ସଂସ୍ଥାଗତ କିମ୍ବା	ଆବାସ
15. ପଞ୍ଜାବ	ସଂସ୍ଥାଗତ କିମ୍ବା	ଆବାସ
16. ରାଜସ୍ଥାନ	ସଂସ୍ଥାଗତ କିମ୍ବା	ଆବାସ
17. ବିହାର	ସଂସ୍ଥାଗତ କିମ୍ବା	ଆବାସ
18. ପଣ୍ଡିଚେରୀ	25% ସର୍ବଭାରତୀୟ କୋଟା + 37.5% ଉପଲବ୍ଧ ସଂସ୍ଥାଗତ ଆସନ + 37.5% ଉପଲବ୍ଧ ମୁକ୍ତ ଆସନ ।	

ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ମାନଦଣ୍ଡ, ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଏମବିବିଏସ୍ ରେ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିଥିବା ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ଅଧିକାର ଉପରେ ଅତିକ୍ରମଣ କରେ ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ନିଜ ରାଜ୍ୟରୁ ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟକୁ ଚାଲିଯାଆନ୍ତି ସେମାନେ ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ଭବିଷ୍ୟତକୁ ଆଗକୁ ବଢ଼ିବାର ସୁଯୋଗ ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ କାରଣ ପ୍ରବାସୀ ରାଜ୍ୟରେ ଆବାସିକ ଆବଶ୍ୟକତା କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ କିମ୍ବା କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ କିମ୍ବା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ସଂସ୍ଥାଗତ ପସନ୍ଦ ଆଧାରରେ ସଂରକ୍ଷଣ କାରଣରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ମାନଦଣ୍ଡ କାରଣରୁ ନାମଲେଖା ଉପରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲଗାଯାଇଥାଏ । ଯଦିଓ ଏକ ଛୋଟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ଏବଂ ଦିଲ୍ଲୀ ରାଜ୍ୟ 15 ପ୍ରତିଶତ ସର୍ବଭାରତୀୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଅଂଶ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆବାସ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ସଂସ୍ଥାଗତ ପସନ୍ଦର ସର୍ତ୍ତକୁ କୋହଳ କରିଛନ୍ତି ଯେଉଁଥିରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ତାହା ମଧ୍ୟରେ ଆସନ୍ତି ନାହିଁ । ସାରଣୀରୁ ଜଣାପଡ଼ିବ ଯେ କେତେକ ରାଜ୍ୟ କେବଳ ବାସିନ୍ଦାଙ୍କୁ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଡାକ୍ତରୀ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେଉଥିବା ବେଳେ କେତେକ ରାଜ୍ୟ ନିଜ ରାଜ୍ୟ ବାହାରେ ଥିବା କୌଣସି ଭେଷଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ମେଡ଼ିକାଲ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେଉଛନ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟ କେତେକ ରାଜ୍ୟ କେବଳ ସେହି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଡାକ୍ତରୀ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେଉଛନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ ରାଜ୍ୟ କିମ୍ବା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜରୁ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିଛନ୍ତି । ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଏମବିବିଏସ୍ ରେ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଏବଂ ଦିଲ୍ଲୀ ବାହାରୁ ଏମବିବିଏସ୍ ରେ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଡାକ୍ତରୀ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖା କରିଥାଏ, ଯାହା *ଡ. ଦୀନେଶ କୁମାରଙ୍କ ମାମଲାରେ* ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବା 15 ପ୍ରତିଶତ ସର୍ବଭାରତୀୟ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ରହିଛି । ବିଭିନ୍ନ କଲେଜରୁ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିଥିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖା ପାଇଁ ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଆୟୋଜିତ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷାରେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରିବାର ସୁଯୋଗରୁ ବଞ୍ଚିତ କରାଯାଇଛି, ଯେତେବେଳେ କି ରାଜସ୍ଥାନ, ହରିୟାଣା ଏବଂ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଯେକୌଣସି ଭେଷଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଏମବିବିଏସ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିଥିବା ବାସିନ୍ଦାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ନାମଲେଖା ଅନୁମତି ଦେଇଥାଏ ଯାହା ପାଇଁ ସର୍ବଭାରତୀୟ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଆଧାରରେ ନାମଲେଖା କରାଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସହପାଠୀ ଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ନିଜ ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ, କିନ୍ତୁ ନିଜ ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ଦିଲ୍ଲୀ ଏବଂ ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖା ପାଇଁ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷାରେ ଭାଗ ନେବା ସୁଯୋଗରୁ ବଞ୍ଚିତ କରାଯାଉଛି । ସେମାନଙ୍କର ଦାବି ହେଉଛି ଯେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ସର୍ବଭାରତୀୟ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷା ଆଧାରରେ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପରେ ସେମାନେ ଏମବିବିଏସ୍ ରେ ପ୍ରବେଶ ପାଇଥିଲେ, ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷାରେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରିବାର ସୁଯୋଗକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିବା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଅନୁଯାୟୀ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥିବା ମୌଳିକ ଅଧିକାରର ଘୋର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ଅଟେ । ଉପସ୍ଥାପିତ ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଡାକ୍ତରୀ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖା ପାଇଁ 75% ରାଜ୍ୟ କୋଟା ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଦଣ୍ଡ, କୌଣସି ସମାନତା ହାସଲ କରେ ନାହିଁ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ *ଡକ୍ଟର ପରାଗ ଗୁପ୍ତାଙ୍କ ମାମଲା* ଉପରେ ଦୃଢ଼ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଛି ଏବଂ

ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ଅଧ୍ୟୟନ ଜାରି ରଖିଥିବା ଛାତ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିବା ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସନ୍ତୁଳନ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ, ଯେଉଁ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ସହ ଭେଦଭାବ କରାଯାଉଛି, ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜ ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ, ଯେଉଁଠାରେ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଅଧ୍ୟୟନ ଜାରି ରଖିବା ପାଇଁ ନିୟମ ରହିଛି ।

ଉତ୍ତରରେ, ଉପସ୍ଥାପିତ ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଡା. ଜଗଦୀଶ ସରନଙ୍କ ମାମଲାରେ ନାମଲେଖା ଯୋଜନା ଉପରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସର୍ବଭାରତୀୟ ଆଧାରରେ ପୂରଣ କରିବାକୁ ରଖାଯାଇଥିବା 25% ଆସନକୁ ସଂରକ୍ଷଣ ରଖାଯାଇଛି ଯାହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦେଶର ଯେକୌଣସି ସ୍ଥାନରୁ କୌଣସି ଛାତ୍ର ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରିବାକୁ ଏବଂ ଚୟନ ହେବାକୁ ହକଦାର ଏବଂ କେବଳ ଅବଶିଷ୍ଟ 75% ଏହି ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମତି ଅନୁଯାୟୀ ସଂରକ୍ଷିତ । ଯେତେବେଳେ *ଡକ୍ଟର ପରାଗ ଗୁପ୍ତାଙ୍କ ମାମଲାରେ* ଏହି ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ରାଜ୍ୟ ବାହାରେ ଭେଷଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିବା ଏବଂ ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ନାମଲେଖାଇବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଙ୍କ ପାଇଁ ସାଧାରଣ ଢଙ୍ଗରେ ଲାଗୁ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହିପରି ଏକ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁମତିଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ବିନୀତ ସିଂଙ୍କ ମାମଲାରେ ଏହି ସ୍ଥିତିକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା । 15% ସର୍ବଭାରତୀୟ ଧାର୍ଯ୍ୟଅଂଶ ଅଧୀନରେ ନିଜ ରାଜ୍ୟ ବାହାରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିବା ଆବେଦନକାରୀମାନେ *ଡ. ପରାଗ ଗୁପ୍ତାଙ୍କ ମାମଲାରେ* ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଆହ୍ୱାନ କରି ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ 75% ଆସନରେ ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମଲେଖାଇବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି । ଯେଉଁ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକରେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଏମବିବିଏସ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ସମାପ୍ତ କରିଥିଲେ, ସେଗୁଡ଼ିକ *ଡ. ପ୍ରଦୀପ ଜୈନଙ୍କ ମାମଲାରେ* ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ରାୟ କିମ୍ବା ଯୋଜନା ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ ଏବଂ *ଡ. ପ୍ରଦୀପ ଜୈନଙ୍କ ମାମଲାରେ* ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ମହାନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ତରଫରୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ସର୍ବଭାରତୀୟ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷାରେ ଉକ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକରେ ନାମଲେଖା କରାଯାଇନାହିଁ । ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର 75% ଧାର୍ଯ୍ୟଅଂଶ ଆସନ ଅଧୀନରେ ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଡାକ୍ତରୀ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖାଇବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି ।

ଡ. ଜଗଦୀଶ ସରନ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ, [1980] 2 ଏସସିସି 768; *ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଡ. ଅଶୋକ କୁମାର ଗୁପ୍ତା,* [1989] 1 ଏସସିସି 93; *ଅନନ୍ତ ମଦନ ବନାମ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ,* [1995] 2 ଏସସିସି 135; *ଡ. ଦୀନେଶ କୁମାର ବନାମ ମୋତିଲାଲ ନେହେରୁ ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜ,* [1986] 3 ଏସସିସି 727 ଏବଂ *ସଞ୍ଜୟ ଅହଲୱାଟ ବନାମ ମହର୍ଷି ଦୟାନନ୍ଦ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ,* [1995] 2 ଏସସିସି. 762 ମାମଲାରେ ବିଚାର କରିବା ପରେ, ଆମେ *ଡ. ପରାଗ ଗୁପ୍ତାଙ୍କ ମାମଲାରେ* ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛୁ:-

> "ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ଆମକୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ନୀତି ଆଡ଼କୁ ଅଗ୍ରସର କରାଏ: ଯଦିଓ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଅନୁଯାୟୀ ପସନ୍ଦ ଗ୍ରହଣୀୟ, କଲେଜ ଅନୁଯାୟୀ ପସନ୍ଦ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ । 70% ରୁ 80% ସଂରକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟ ବଜାୟ ରଖାଯାଇଛି ଯେଉଁଠାରେ ବିଭିନ୍ନ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଏକ ସାଧାରଣ ପ୍ରବେଶିକା

ପରୀକ୍ଷାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି । ଡ. ପ୍ରଦୀପ ଜୈନ ଏବଂ ଦୀନେଶ କୁମାରଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପରେ ସାରା ଦେଶରେ ଏମବିବିଏସ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ 15% ଆସନ ଏବଂ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଡାକ୍ତରୀ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ 25% ଆସନ କେବଳ ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ଉପଲବ୍ଧ କରାଇବାର ପ୍ରଥା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ମନୋନୀତ ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆୟୋଜିତ ଏକ ସର୍ବଭାରତୀୟ ପରୀକ୍ଷା ଆଧାରରେ ଆବଣ୍ଟିତ ହୋଇଥିବା ଏହି ଆସନଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଦେଶର ଯେକୌଣସି ସ୍ଥାନରୁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରିପାରିବେ । ସ୍ଥାୟୀ ବାସିନ୍ଦା କିମ୍ବା ରହିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଆଧାରରେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟର ନିୟମ ଖରାପ ନୁହେଁ ଯଦି ଏହା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଥାଏ ଏବଂ ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ସଂରକ୍ଷଣରେ ପରିଣତ ହୁଏ ନାହିଁ । ଯେଉଁଠାରେ ବିଭିନ୍ନ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରମାନେ ଏକ ସାଧାରଣ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୁଅନ୍ତି, ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ନିୟମ ଏହାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ହରାଇଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ଏକ ସାଧାରଣ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷା ଆଧାରରେ ନାମଲେଖା ହୋଇଥାଏ, ସେତେବେଳେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ, ଶିକ୍ଷାର ମାନ ଏବଂ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସେମାନଙ୍କ ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ବହୁ ମାତ୍ରାରେ ହରାଇଦେଇଥାଏ । ଏଥି ସହିତ, ନାମଲେଖା ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅଧିକାର ଏବଂ ନିଜ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାର ସେମାନଙ୍କର ଇଚ୍ଛାକୁ ମଧ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ ସମ୍ମାନ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ । ଏହି ନୀତିଗୁଡ଼ିକର ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଉପୁଜିଥିବା ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରୁ ।"

ଏକ ପ୍ରକାରରେ *ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ବନାମ ବିନୀତ ସିଂହ*, [2000] 7 ଏସସିସି 262 ମାମଲାରେ ହୋଇଥିବା ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ, ବିବାଦିତ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ସେହି ମାମଲାରେ *ଡକ୍ଟର ପରାଗ ଗୁପ୍ତାଙ୍କ ମାମଲାର* ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ବିସ୍ତାର କରି ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟକୁ ଚାଲିଯାଇ ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ନାମଲେଖାଇବା ପାଇଁ ଚାହୁଁଥିବା ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷା ଦେବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଅନ୍ତୁ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଛନ୍ତି ଯେ *ଡକ୍ଟର ପରାଗ ଗୁପ୍ତାଙ୍କ ମାମଲାରେ* ନିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି କେବଳ ଦୀନେଶ କୁମାରଙ୍କ ମାମଲାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା 15% ସର୍ବଭାରତୀୟ ଧାର୍ଯ୍ୟଅଂଶ ଅନୁଯାୟୀ ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ । ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଯେ ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ *ଡକ୍ଟର ପରାଗ ଗୁପ୍ତାଙ୍କ ମାମଲାଠାରୁ* ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲା ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡିବ ଯେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ଅନ୍ୟ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଭେଦଭାବ କରୁଛନ୍ତି କି ନାହିଁ । ସମସ୍ତ ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜରେ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଡାକ୍ତରୀ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମାନତା ଆଣିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଅନେକ ଜଟିଳତା ସହିତ ଜଡ଼ିତ । ଦିଲ୍ଲୀ ବାହାରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଡାକ୍ତରୀ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖା ପାଇଁ ଏହି ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା 25% ସର୍ବଭାରତୀୟ କୋଟା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟନ୍ତି । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଘୋଷିତ ଆଇନ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । ଆମେ ଦୋହରାଇଛୁ ଯେ ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମଲେଖା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉପଯୁକ୍ତ ମାନଦଣ୍ଡ ଗ୍ରହଣ କରି ସମାନତା ହାସଲ କରିବା ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜ୍ୟ/ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଉଚିତ ହେବ ।

ଯେତେବେଳେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ ନାମଲେଖା ନିୟମ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଛି ଏବଂ ସେହି ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡିକ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଛେଦ 14 ର ପରିସର ତଥା ସ୍ଥାନୀୟ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି, ଆମେ ଭାବୁନାହୁଁ, ସେହି ଯୋଜନାରେ ବାଧା ଦେବା ଆମ ପାଇଁ ଅନୁମତିଯୋଗ୍ୟ କିମ୍ବା ଉପଯୁକ୍ତ ହେବ । ତେଣୁ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲା ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ଚୟନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ଆମେ ମନା କରୁଛୁ ।

ତେଣୁ ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଏମ୍. ପି. ଆବେଦନଗୁଡିକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ଶ୍ରୀ ଜଟାଧାରୀ ସେଠୀ

ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ), ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।